

■ ■ ■ Tett oppfølging fra trygge og tydelige voksne – som støtter, veileder, stiller krav og har høye forventninger – kan få flere ungdommer til å lykkes i skolen.

# Kjærlighet og omsorg



## FREDAGSKRONIKK MARI REGE

Nylig uttalte kjendislærer Håvard Tjora: «Kjærlighet og omsorg er den viktigste faktoren i barns skolehverdag, men dette perspektivet mangler i alle rapportene som blir skrevet fra Skole-Norge». Uttalelsen kom i forbindelse med at han mottok den prestisjetunge Jonasprisen for sitt bidrag til å gjøre skolen mer romslig og inkluderende. Tjora ble kjendislærer etter at han i tv-serien «Blanke ark» demonstrerte at det er mulig å gjøre skoletrøtte niendeklassinger til arbeidsomme og vitebegjærlige skoleelever. Foto: Thomas Haugersveen

Ny forskning fra Canada og USA tyder på at Tjora er inne på noe viktig. Tett oppfølging fra trygge voksne som stiller krav, støtter, veileder og har høye forventninger har vært sentralt i vellykkede program for ungdom som er i fare for å falle fra i skolen. Tanken er at gode relasjoner til voksne er med på å styrke sosiale og emosjonelle ferdigheter. Gjennom støtte, veiledning, klare krav og høye forventninger viser voksne at de har tro på ungdommen og at de er opptatt av hvordan ungdommen klarer seg. Dette kan styrke ungdommens tro på seg selv, som er nødvendig for å klare å motivere seg til å jobbe med skolearbeidet.

Ungdom fra familier med lav utdanning og lav inntekt er overrepresentert blant dem som ikke lykkes i å fullføre videregående utdanning. Samfunnsøkonomer har lenge vært opptatt av å undersøke virkningen av tiltak rettet mot vanskeligstilte ungdom: Hva gir bedre muligheter for å lykkes med skolearbeidet og dermed redusere muligheten for at fattigdom og levekårsproblemer går i arv? Denne faglitteraturen har lenge vært trøstesløs lesing. Det har nemlig sett ut som om ingenting hjelper.

Nå har det imidlertid kommet studier av tiltak som ser ut til å virke. Veiledning og oppfølging fra voksne for å styrke sosiale og emosjonelle ferdigheter – i tillegg til ekstra hjelp med det



■ **MOTIVATOR.** Håvard Tjora ble kjendislærer etter at han i tv-serien «Blanke ark» demonstrerte at det er mulig å gjøre skoletrøtte niendeklassinger til arbeidsomme og vitebegjærlige skoleelever. Foto: Thomas Haugersveen

faglige – er sentrale komponenter i disse tiltakene. Et av tiltakene som har vekket stor oppmerksomhet i fagmiljøet er «Pathways to Education» i Canada. Dette er et omfattende program rettet mot ungdom i et svært fattig nabolag med offentlige boliger i Toronto. Pathways to Education gir ungdommene i videregående skole blant annet tett oppfølging fra voksne som stiller tydelige krav, har høye forventninger, veileder og støtter, betydelig ekstra hjelp med det faglige, og endog pengebelønning for å delta i programmet og være tilstede.

Den anerkjente samfunnsøkonomen Philip Oreopoulos ved University of Toronto har sammen med kolleger evaluert dette tiltaket i studien «Pathways to Education: An integrated approach to helping at-risk high school students»

(NBER working paper). Resultatene er oppsiktsvekkende. Studien viser at programmet økte sannsynligheten for å fullføre videregående skole fra 38 til 53 prosent. Programmet blir nå tilbudt i flere vanskeligstilte nabolag i Canada.

«Pathways to Education» er et svært sammensatt program med mange komponenter. Dessverre kan ikke studien si hva det er som gjør at programmet virker. Samme utfordring har studier av andre tiltak rettet mot ungdom som sliter på skolen. Selv om tiltakene har vært svært sammensatte har tett oppfølging fra voksne vært en sentral komponent i de få tiltakene som ser ut til å virke.

Gitt utfordringene vi har med frafall i videregående skole, bør norske skolemyndigheter teste ut et lignende program med tett

voksenoppfølging i den norske skolen. Et mentorprogram som gir ungdom som sliter tett oppfølging fra mentorer ansatt i programmet er en mulighet. Et annet tiltak som kan være verd å teste ut er å gi læreren mer kompetanse, verktøy og tid til å utvikle gode relasjoner med elevene.

Andre forhold enn tettere oppfølging spiller åpenbart inn, og mye er forskjellig mellom Norge og Canada – og spesielt mellom Norge og USA. Resultatene i studiene kan derfor ikke direkte overføres til Norge. Likevel er resultatene så oppsiktsvekkende at skolepolitikerne bør lytte til Tjora når han etterlyser omsorgsperspektivet i Skole-Norge.

■ *Mari Rege, Professor i økonomi, Handelshøgskolen ved UiS og ESOP ved UiO*

## FLERE INNLEGG Side 30-31



### Gjestekommentar

**Store data, lite kompetanse**

*Kåre Nygård*

**Innlegg**  
**Ydmykhet skader ikke**

*Sverre Lodgaard*

**Forunderlig fra Aarbakke**

*Anne-Kari Bratten*

**Tydlig skille**  
*Thorhild Widvey*

**Unnskyld, SAS!**  
*Victor D. Norman*

## FREDAGSKRONIKKEN



**KAREN HELENE ULLTVEIT-MOE**



**MARI REGE**



**ALEXANDER CAPPELEN**



**SIMEN MARKUSSEN**



**OLA KVALØY**



**KATRINE LØKEN**



**BÅRD HARSTAD**